

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

2015. február 14.

II.

Időtartam: 150 perc

Nyomtatott nagybetűvel töltse ki!

Név	
E-mail cím	
SG-s csoport teremszáma	
Pontszám	

STUDIUM GENERALE
TÖRTÉNELEM SZEKCIÓ



12. A következő feladat az ókori Spártához kapcsolódik. A források és ismeretei segítségével mutassa be a spártai társadalmat! Miért volt kulcsfontosságú a spártai polgárok belső egységének fenntartása? Írja le a fenntartott rend államszervezeti és szokásjogi biztosítékait! (rövid)

Szempontok	Műveletek, Tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák alapvetően a spártai társadalmat mutatja be. A válaszában kitér a főbb társadalmi rétegek jellemzőire, az együttélés körülményeire, illetve a polgárok közötti egyenlőség fenntartását célzó törekvésekre.	4
Tájékozódás térben és időben	M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T: Rögzíti, hogy Spárta városállam (Lakónia) a Peloponnészoszi-félszigeten található (ókori Hellász területén) és utal a téma időbeliségére (a dór betelepülés Kr.e. 1300, fénykoruk a Kr.e. VIII-VI. századra tehető).	4
Szaknyelv alkalmazása	M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T: Szakszerűen alkalmazza az általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. társadalom, városállam (polis), katonaállam (militarizált állam), arisztokratikus köztársaság, Rhétra, akháj, dór, körülakó (perioikosz), helóta, apella, parcella (klarosz), agogé, krüpteia.	4
Források használata	M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat és azok alapján következtetéseket von le belőlük. T: A plutarkhoszi szöveg alapján leszögezi a földek egyenlő felosztásának tényét, „egyenlősítő” szerepét. (Utal Lükurgosz feltételezett államszervező szerepére, a puritán életszemléletre.) T: A Rubicon cikkből felismeri a krüpteia szokását. Leírja annak militáris-rekrutációs (katonai és toborzást segítő) és helóták feletti elnyomást biztosító, megfélemlítő szerepét. T: A diagramról leolvassa a három spártai népcsoportot és azok számarányát. Felismeri, hogy a polgárjoggal rendelkezők (és családjaik) a társadalom kevesebb, mint 10%-át, alig 1/14 részét tették csak ki. T: Hahn István szövegrészlete alapján megemlíti a „spártai” (egyszerű, puritán) életmódot, a központosított külkereskedelmet és/vagy a kereskedelem útján kialakuló vagyoni különbségek megelőzésére szolgáló értéktelen spártai vaspénzt (obelosz).	6
Eseményeket alakító tényezők feltárása	M: A diák alapvetően a spártai társadalmat, a spártai polgárság kis számaránya ellenére – belső egysége által – megvalósított elnyomó uralmát mutatja be. T: A diák esszéjében különbséget tesz: <ul style="list-style-type: none"> szolgai státuszú (családdal, szűk, örökíthető vagyonnal bíró, akháj) őslakosok, a helóták: a legnépesebb csoport, földműveléssel foglalkoznak és a két dór népcsoport: 	8

	<ul style="list-style-type: none"> a Spárta környéki hegyekben élő, iparral foglalkozó, szabad státuszú, de polgárjoggal nem rendelkező perioikoszok/körüllakók és az „igazi spártainak” tekintett, polgárjoggal bíró katonai réteg (és családjaik) között. <p>T: Leszögezi, hogy a (korlátozott hatalmú) spártai népgyűlésen, az apellán minden 30. évet betöltött spártai férfi (polgár) részt vehetett, ott egyenlő jogokkal bírt. Feladatuk kizárólag a katonáskodás volt.</p> <p>T: A spártaiak számára biztosított 9000 db, egyenlő méretű birtoktest (és azonos számú helóta), valamint a kizárólag hadi érdemeken alapuló értékrend a vagyonegyenlőséget és a réteg egységét volt hivatott biztosítani.</p> <p>T: A vagyonegyenlőséget és a zárt társadalmi rend fenntartását szolgálta a külkereskedelem állami felügyelete és a más államokban értéktelen vaspénz használata (más városállamokkal/kultúrákkal való érintkezés minimalizálása).</p> <p>T: A feladat kérdésre válaszolva leszögezi, hogy a vezető réteg belső egysége biztosította, hogy a számarányukban kicsi réteg militarizált (katonai) jellege révén sikerrel valósíthatta meg (pl. krüpteia által) a lakosság többi részének elnyomását (első sorban a tízszeres létszámfölényben lévő helóták felett).</p>	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	2
Összpontszám:	Osztószám: 4	28
Elérhető vizsgapontszám: 7		

- 13. A források segítségével mutassa be, hogyan próbálta megnyerni a híveket a XVI-XVII. században a protestáns, valamint a katolikus egyház! Térjen ki a hasonlóságokra és a különbségekre, valamint a folyamat kulturális hatásaira is!**
(hosszú)

Szemponatok	Műveletek, Tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák bemutatja a reformáció és az ellenreformáció eszközrendszerét, ismerteti a hívek megnyerését szolgáló cselekedeteket, elveket, újításokat, valamint kitér azok kulturális hatásaira.	8
Tájékozódás térben és időben	<p>M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a reformáció a XVI-XVII. század során (fontosabb időpontok: 1517-ben Luther Márton kiadja 95 pontját, innentől beszélünk reformációról; 1555 ausburgi vallásbéke) terjedt el és állandósult Európában (elsősorban Franciaország, a Német-Római Császárság és a Habsburg Birodalom területén).</p> <p>T: Rögzíti, hogy az ellenreformáció megindulását a tridenti zsinattól (1545-63) számítjuk, ami az európai államok</p>	4

	jelentős részében érezte hatásait.	
Szaknyelv alkalmazása	<p>M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.</p> <p>T: Szakszerűen alkalmazza az általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. katolikus megújulás vagy ellenreformáció, reformáció, protestáns, pápa, jezsuita, inkvizíció, eretnek, barokk, misszió, zsinat, dogmák, index, cölibátus, szekularizáció, könyvnyomtatás, anyanyelvi igehirdetés, két szín alatti áldozás stb.</p>	6
Források használata	<p>M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat és azok alapján következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T: Az első kép alapján bemutatja a vizsolyi Biblia jelentőségét. Leírja, hogy a reformáció hatására születtek az első anyanyelvi bibliák (pl. Károli Gáspár Bibliája), mely segítette az anyanyelvi igehirdetést, továbbá hozzájárult az egyes nemzetek irodalmának és nyelvének fejlődéséhez (esetleg megemlíti a nyomtatás jelentőségét).</p> <p>T: A második kép alapján bemutatja az inkvizíció (katolikus bíróság) intézményét. Leírja, hogy a tridenti zsinaton visszaállították, amely az eretnek (és protestánsok) elleni küzdelmet segítette.</p> <p>T: A harmadik kép alapján említést tesz a barokk művészet fontosságáról. Megemlíti, hogy a barokk a katolikus megújulás korstílus, melynek célja monumentalitásával, nagy, díszes belső tereivel a hívők lenyűgözése és visszacsábítása volt.</p> <p>T: A lexikonrészlet alapján leírja, hogy a reformáció népszerű elve volt a szekularizáció, mely lehetőséget adott az egyházi vagyon elkobzására, főként egyházi földek szerzésére.</p> <p>T: A Reader's Digest válogatás alapján megállapítja, hogy az ellenreformáció sikerének egyik kulcsa a kiváló minőségű jezsuita iskolák voltak.</p>	10
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M: A diák alapvetően a reformáció és a katolikus megújulás hívek visszacsábítását célzó intézkedéseit mutatja be.</p> <p>Reformáció:</p> <p>T: Rögzíti, hogy az anyanyelvi igehirdetéssel és a két szín alatti áldozással közelebb hozta a híveket az egyházhoz. A szekularizáció címen lehetőséget nyújtott a vagyonosodásra. A predesztináció tana szintén a vagyonosodás pozitív oldalát hangsúlyozta. Puritán, letisztult templomépítészettel, egyszerű liturgiáival elnyerte az elvilágiasodott egyháztól eltávolodottak tetszését is. A zsarnokölési elmélet népszerűvé tette az uralkodóval elégedetlenkedők között a protestantizmust (reformátusok).</p> <p>T: Kiemeli kulturális hatását, megemlíti iskolaalapító tevékenységüket. Rögzíti, hogy a könyvnyomtatásban élen</p>	12

	<p>jártak (Gutenberg találmánya), valamint hogy fejlesztették az oktatást, különös hangsúllyal az irodalomra és a nyelvtanra.</p> <p>Ellenreformáció:</p> <p>T: 1540-ben került sor a jezsuita rend megalapítására, melynek kulcsszerepe volt az ellenreformáció során (oktatás, diplomácia, a térítő munkát nagy részben ők végezték).</p> <p>T: 1545-1563 között zajlott a tridenti zsinat (katolikus dogmák felülvizsgálása, búcsúcedulák beszüntetése, papi erkölcsi élet szigorítása). Visszaállították az inkvizíciót.</p> <p>T: Rögzíti, hogy egyik fő eszköze a hívek visszacsábítására a barokk stílus alkalmazása volt. Az új stílusiránnyal (monumentális, díszes templomok, drága anyagok felhasználása) a katolikus egyház le akarta nyűgözni a híveket.</p> <p>T: Rögzíti kulturális hatásait a reformációhoz hasonlóan. Megemlíti, hogy az anyanyelvi ígehirdetés, a könyvnyomtatás és az iskolák alapítása hasonlóan a reformációhoz, itt is megjelenik. Említést tesz a jezsuita rend magas szintű oktatási színvonaláról.</p>	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	8
Összpontszám:	Osztószám: 3	48
Elérhető vizsgapontszám: 16		

14. A következő feladat az angol rendiséghez kapcsolódik. A források és saját ismeretei alapján mutassa be a királyok és a rendek közötti feszültségek alakulását és a rendi gyűlés felépítését! (rövid)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	<p>A diák alapvetően az angol rendiség kialakulását és az angol rendi gyűlés felépítését mutatja be.</p> <p>A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel (pl. a Magna Charta kiadását, ennek hatását az angol belpolitikai viszonyokra; Simon de Montfort 1264-65-ös felkelését; az angol parlament összehívását és felépítését).</p>	4
Tájékozódás térben és időben	<p>M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a rendi monarchia kialakulása a XIII. században valósult meg Angliában, emellett kiemeli a fontosabb eseményeket: a Magna Charta kiadása (1215), Simon de Montfort felkelése (1264-65), és az I. Edward által összehívott első angol rendi gyűlés (1295).</p>	4
Szaknyelv alkalmazása	M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.	4

	<p>T: Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. szabadságlevél, rendi gyűlés, rend(iség), báró, parlament, (fő)nemesség, ellenállási jog, felkelés, grófság, kiváltság, kétkamarás (rendi gyűlés).</p>	
Források használata	<p>M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T: Az első szöveges forrás alapján megállapítja, hogy a Magna Charta értelmében szabad embert tárgyalás nélkül nem lehet elítélni, bírói ítélet nélkül pedig nem lehet fogságba vetni. Rögzíti, hogy a Magna Chartában 25 tagú választott testületre bízta az uralkodó törvénytiszteletének ellenőrzését, és megfogalmazták az ellenállási cikkelyt is.</p> <p>T: A második szöveges forrás alapján leírja, hogy III. Henrik a Magna Chartát figyelmen kívül hagyta, és korlátlan királyi hatalmat akart kiépíteni. Erre Simon de Montfort felkelést szervezett, melyet hosszas harcok után 1265-ben sikerült leverni.</p> <p>T: Az ábra alapján röviden bemutatja az angol rendi gyűlés felépítését: két kamarából áll a parlament, a Lordok háza az előkelők gyűlése, ahova a király hívja meg a tagokat személyre szóló meghívóval. A Községek háza az általános rendi gyűlés, ahova a köznemesség, az alsópapság és a városok küldöttei kerültek be.</p>	6
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M: A diák válaszában bemutatja az angol rendiség kialakulásának folyamatát és az angol parlament felépítését.</p> <p>T: Megállapítja, hogy a főnemesek által megfogalmazott Magna Charta korlátozta a király (akkor I. Földnélküli János) korlátlan hatalmát, ez már a rendiség kialakulásának előszele volt.</p> <p>T: Leírja, hogy III. Henrik a Magna Charta figyelembe vétele nélkül uralkodott, emiatt a bárók szervezkedésbe kezdtek. Simon de Montfort vezetésével felkelés tört ki 1264-ben, melyet csak 1265-re sikerült leverni. Ez rávilágított arra, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni a nemesség érdekeit.</p> <p>T: Bemutatja a rendi gyűlés összehívásának okait: a grófságok és a városok küldötteinek felhasználása a bárók ellen a parlamentben, a városok támogatásának megnyerése, a belső béke megteremtése a hódítások miatt (Wales, Skócia).</p> <p>T: Részletezi a rendi gyűlés összeállítását. Leírja, hogy alapvetően két kamarából állt az angol rendi gyűlés: a Lordok Házából (House of Lords) és a Községek Házából (House of Commons). A Lordok Házába a főurak és a főpapok a királytól kaptak meghívót, a Községek Házába a grófságok és a városok 2-2 küldöttet delegáltak.</p> <p>T: Megállapítja, hogy a rendi gyűlésnek nagy szerepe lett az angol politika irányításában, ez lett a legfőbb érdekegyeztetési fórum a király és az alattvalók között.</p>	8
Megszerkesztettség,	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A	2

nyelvhelyesség	válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	
Összpontszám:	Osztószám: 4	28
Elérhető vizsgapontszám: 7		

- 15. Az alábbi feladat az amerikai függetlenségi háborúval kapcsolatos. A források, az atlasz és saját ismeretei segítségével tárja fel, milyen események vezettek a konfliktus kirobbanásához! Mutassa be a háború eredményeit!** (hosszú)

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák alapvetően az amerikai függetlenségi háború történetét mutatja be, kitérve annak előzményeire és eredményeire.	8
Tájékozódás térben és időben	M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T: Rögzíti, hogy az események az Anglia fennhatósága alá tartozó Észak-Amerika keleti partvidékén (13 gyarmat) zajlanak a XVIII. század második felében. Emellett kiemeli a fontosabb eseményeket: amerikai függetlenségi háború (1775-83), bostoni teadélután (1773), Függetlenségi Nyilatkozat kiadása (1776), döntő győzelem Yorktownnál (1781), Egyesült Államok alaptörvényének megalkotása (1787).	4
Szaknyelv alkalmazása	M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T: Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. gyarmat, bojkott, parlament, kontinentális kongresszus, vám, emberi jogok és alapvető szabadságjogok, alkotmány.	6
Források alkalmazása	M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T: A bostoni teadélután ábrázoló kép alapján megállapítja, hogy 1773-ra a gyarmati lakosság elégedetlensége (teamonopólium, mint végső kiváltó ok) már konkrét lépésre sarkallta a függetlenség-pártiakat. T: Az első forrás alapján megállapítja, hogy a Függetlenségi Nyilatkozatot még a háború elején kiadták, és felismeri, hogy az angol elnyomás ellen való küzdelem mellett a felvilágosodás eszmerendszere is hatott az amerikaiakra. T: A második szöveges forrás alapján megállapítja, hogy az angolok elleni küzdelmet a háttérből a franciák is támogatták, ami hozzájárult a gyarmatok győzelméhez és függetlenedéséhez. T: A diák esszéjében felhasználja a téma atlaszban fellelhető kronológiai sarokköveit, térképeit.	10

Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M: A diák bemutatja az amerikai függetlenségi háború előzményeit, főbb eseményeit és a következményeit.</p> <p>T: Megemlítheti, hogy a XVIII. század második felére az angolok teljesen kiszorították Észak-Amerikából a franciákat, és a terület kizárólagos uraivá váltak.</p> <p>T: Leírja, hogy az angol parlament az ország folyamatos háborúit a gyarmatok minél nagyobb megadóztatásával kívánta finanszírozni.</p> <p>T: Rögzíti, hogy az amerikai gyarmatok törekedtek arra, hogy képviselőt küldhessenek az angol parlamentbe.</p> <p>T: Leírja, hogy az amerikai vezető réteg és értelmiség 1774-től Philadelphiában kongresszust szervezett, ahol elkezdtek készülni a britek elleni háborúra (önálló törvényhozásra való jog kinyilvánítása).</p> <p>T: Ismerteti, hogy 1776-ban a Függetlenségi Nyilatkozatban a 13 észak-amerikai gyarmat kimondta függetlenségét az angol koronától, Megállapítja, hogy a nyilatkozatban a felvilágosodás legfőbb eszméi is helyet kaptak.</p> <p>T: Megemlíti George Washington nevét, aki az amerikaiak vezetője volt a függetlenségi háború során, később pedig az Amerikai Egyesült Államok első elnökének választották.</p> <p>T: Rögzíti, hogy bár eleinte az angolok katonai fölényben voltak, az amerikaiaknak (francia segítséggel) sikerült megfordítani a háborút, és végül 1783-ban (Versailles-ban) Anglia kénytelen volt elismerni a 13 gyarmat függetlenségét.</p> <p>T: Megemlíti, hogy a függetlenség után 1787-ban az Egyesült Államok kiadta új alkotmányát, melyben a felvilágosodás legfontosabb gondolatait törvényi szintre emelték (képviseleti rendszer, hatalmi ágak szétválasztása, emberi szabadságjogok rögzítése).</p>	12
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	8
Összpontszám:	Osztószám: 3	48
Elérhető vizsgapontszám: 16		

- 16. A feladat az Árpád-kor történetéhez kapcsolódik. A források és ismeretei alapján hasonlítsa össze Szent László és Könyves Kálmán pápasággal való kapcsolatát! Válaszában térjen ki a bel- és külpolitikai tényezőkre is! (rövid)**

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák alapvetően Szent László és Könyves Kálmán pápasággal való kapcsolatát hasonlítja össze, kitérve a bel- és külpolitikai tényezők hatására és jelentőségére.	4
Tájékozódás térben és időben	M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.	4

	<p>T: Kiemeli, hogy a két Árpád-házi uralkodó a XI-XII. század fordulópontja környékén uralkodott a Magyar Királyság területe felett. Rögzíti I. (Szent) László (1077-1095) és I. (Könyves) Kálmán (1095-1116) uralkodási dátumait.</p>	
Szaknyelv alkalmazása	<p>M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.</p> <p>T: Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. pápa, törvény, cölibátus, invesztitúraharc, reformpápaság, törvénykönyv, hűbéres, hadjárat.</p>	4
Források alkalmazása	<p>M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T: Rögzíti, hogy I. László az invesztitúraharcok elején a pápa feltétlen támogatója volt (pápapárti politika), a Horvátország (pápai hűbéres terület) elleni hadjárat során azonban szembekerült vele.</p> <p>(Leírja, hogy I. László IV. Henrikkel (a pápa ellenlátásával) kötött szövetséget.)</p> <p>T: Rögzíti, hogy Könyves Kálmán törvényeit a reformpápaság elképzeléseihez igazította, és tesz egy érdemi megállapítást ezzel kapcsolatban (pl. bevezette a papi nőtlenséget, a cölibátust, növelte az egyház világiaktól való függetlenségét).</p> <p>T: A diák a táblázat alapján kiemeli a fontos évszámokat, valamint bemutatja a pápa-uralkodó kapcsolatot (pl. Szent László 1090-ig ápolt jó viszonyt a pápával, aztán a császár mellé állt; Könyves Kálmán uralkodása kezdetétől a pápa mellett állt.)</p>	6
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M: A diák bemutatja a két uralkodó pápasággal való kapcsolatát befolyásoló bel-és külpolitikai eseményeket.</p> <p>T: Rögzíti I. László kezdeti jó kapcsolatát a pápával, amit a magyar egyház clunyi reform szellemében történő átszervezése, illetve az 1083-as szentté avatások is alátámasztanak.</p> <p>T: Kiemeli, hogy a császársággal való rossz viszony belpolitikai ellentétekre vezethető vissza (trónviszály Salamonnal, akit a császár támogatott, ezért is fordult a pápához). A császárral való rossz viszony a pápai hűbéres Horvátország megtámadása és elfoglalása után fog javulni a pápával való jó kapcsolat rovására.</p> <p>T: Rögzíti, hogy Könyves Kálmánt papnak nevelték, ez jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy végig igyekezett jó kapcsolatot ápolni a pápasággal (a felhőtlen viszonyt csak a keresztes seregek fegyveres kordában tartása árnyékolta be</p>	8

	a magyarországi átvonuláskor). T: A két uralkodó pápasággal való viszonyának összehasonlítása során megemlítheti, hogy I. László még gyakorolta az investitúrát (ő nevezte ki Kálmánt is püspöknek), utódja azonban lemondott róla, illetve mindkét uralkodó egyházi törvényeire nagy hatással voltak a cluny reformok.	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	2
Összpontszám:	Osztószám: 4	28
Elérhető vizsgapontszám: 7		

17. A források, az atlasz és saját ismeretei segítségével mutassa be a magyar rendek és az udvar viszonyát a XVIII. századi Habsburg Birodalomban! Térjen ki az alapvető udvari és magyar nemesi érdekekre, mutassa be a korszak jelentősebb uralkodóinak törekvéseit és a rendekkel való viszonyukat! (hosszú)

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák alapvetően a magyar rendek és az udvar viszonyát elemzi, és nem a különböző uralkodók egyéb reformintézkedéseiről ír. A válasz lényegre törően mutatja be a nemesek álláspontját valamint feltárja a kor uralkodóinak (III. Károly, Mária Terézia, II. József, II. Lipót) érdekeit, a magyar rendekhez való hozzáállásukat.	8
Tájékozódás térben és időben	M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T: Rávilágít, hogy az uralkodó és a magyar rendek viszonyának alakulása a Magyar Királyság területén zajlott a XVIII. században (a Rákóczi-szabadságharc 1711-es végétől II. Lipót 1792-es haláláig). Emellett kiemeli a fontosabb eseményeket: leírja, hogy az 1723-as Pragmatica Sanctio az 1711-es szatmári békét megerősítő törvény. Továbbá megemlíti, hogy Mária Terézia az 1740–48 között zajló osztrák örökösödési háborúhoz 1741-ben kér a magyar rendektől segítséget, és hogy II. Lipót 1790/91-ben visszaállítja a rendi dualizmus Mária Terézia kori állapotát.	4
Szaknyelv alkalmazása	M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T: Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. uralkodó, rendek, jog, kiváltság, nemesség, rendelet, országgyűlés, Pragmatica Sanctio, nemesi alkotmány, felvilágosult abszolutizmus, nemzeti öntudat, rendi dualizmus, rendeleti kormányzás.	6
Források használata	M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T: Az első szöveges forrás alapján megállapítja, hogy a	10

	<p>Pragmatica Sanctio elismerte a rendi kiváltságokat (nemesei követelések alapja), valamint kimondta a Habsburg Birodalom és a Magyar Királyság szétválaszthatatlanságát és elidegeníthetetleniségét (együtt öröklődik a két rész). (Utalhat a kiadásának okaira, miszerint III. Károly kedvezményekkel próbálta elérni, hogy lányát, Mária Teréziát elfogadják törvényes uralkodónak).</p> <p>T: A második szöveges forrás alapján megállapítja, hogy Mária Terézia az osztrák örökösödési háborúban való katonai támogatásáért visszavonja apja néhány, a nemesek számára kedvezőtlen intézkedését, valamint megerősíti a nemesek jogait és kiváltságait. A nemesség félt attól, hogy Magyarországon, a többi örökös tartományhoz hasonlóan megszűnik a nemesei adómentesség, így a nemesség azért kedvezett az uralkodónak, hogy sok más területtel ellentétben kiváltságait megtarthassa.</p> <p>T: Rögzíti, hogy II. Lipót rendelkezik az országgyűlés rendszeres összehívásáról és az ott alkotott törvények végrehajtásáról és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. rámutat a Habsburg Birodalom külpolitikai helyzetére, az uralkodó nem akart a magyar rendekkel összetűzésbe kerülni, és a II. József által gyakorolt rendeleti kormányzás miatti ellenállás következtében forrongó ország egyetlen hatásos lecsillapítása a Mária Terézia kori rendi dualizmus visszaállítása volt).</p>	
<p>Eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>M: A diák bemutatja a nemesség érdekeinek alakulását a XVIII. században, illetve az uralkodók intézkedéseit, amelyek a nemesei törekvések mellé álltak vagy szembehelyezkedtek velük.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a nemesség alapvető célja a XVIII. század során a kiváltságaik és előjogaik megtartása volt.</p> <p>T: Rögzíti, hogy III. Károly azért erősítette meg a szatmári békében foglaltakat illetve hozott a nemesség számára kedvező intézkedéseket, hogy a rendek a Habsburg leányági örökösödést és a birodalom együttes öröklődését elfogadják.</p> <p>T: Rögzíti, hogy Mária Terézia azért biztosított továbbra is kedvezményeket a nemességnek, mert szüksége volt a segítségükre az osztrák örökösödési háború során. Kitér arra, hogy felvilágosult abszolutista uralkodó lévén bár a nemesei immunitást megőrzi, a birodalom fellendítését célzó intézkedéseket tesz.</p> <p>T: Megemlítheti, hogy Mária Terézia felajánlásaiért cserébe 1000 fős testőrséget állítanak ki a magyar rendek (a külső támadások gyűrűjében az uralkodó csak a magyar nemesség segítségével bízhatott, így azok széleskörű engedményeket kaphattak szolgálataikért).</p> <p>T: Bemutatja a rendeleti kormányzás fogalmát (az uralkodó rendeleteket ad ki, és azok segítségével irányítja az országot, a törvényekkel ellentétben ezeket nem kell az országgyűlésnek (diétának) elfogadnia). Rögzíti, hogy II.</p>	12

	<p>József meg sem koronáztatta magát a magyar koronával, hogy ne kelljen felesküdnie a rendi alkotmányra és így figyelmen kívül hagyhassa a törvényeket.</p> <p>T: Bemutatja a nyelvrendeletet, amely az uralkodó rendeleti kormányzása mellett a legjelentősebb ellenállást váltotta ki, és a nemesség „magyarosodásához”, az udvarral való szembeforduláshoz, a nemzeti öntudat kialakulásához és a függetlenségi törekvések felkarolásához vezetett.</p> <p>T: Rámutat, hogy II. Lipót a rendi alkotmány visszaállításával uralkodásának ideje alatt letöri a nemesi mozgalmat és a függetlenségi törekvéseket.</p> <p>T: Továbbá megállapítja, hogy a Habsburg Birodalom nem engedhette meg magának gazdasági (és területi) szempontból Magyarország kiesését a Birodalomból, így a nemesség elégedettsége politikailag lényeges volt.</p>	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	8
Összpontszám:	Osztószám: 3	48
Elérhető vizsgapontszám: 16		

18. Az alábbi feladat a török hódoltság korához kötődik. A forrás segítségével elemezze Zrínyi Miklós terveit a török kiűzésével kapcsolatban! (rövid)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák alapvetően Zrínyi Miklós török kiűzésével kapcsolatos terveiről, elképzeléseiről és munkásságáról ír, emellett kitér műveinek jelentőségére, főbb tartalmi elemeire és politikai pályafutására is.	4
Tájékozódás térben és időben	<p>M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T: Rögzíti, hogy Zrínyi Miklós (1620-1664) a három részre szakadt Magyarország területén tevékenykedett a XVII. század második felében.</p>	4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.</p> <p>T: Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. török, hódoltság, végvár, védekezés, aktív törökellenes külpolitika abszolutizmus, kiűzés, tisztképzés, bán, konföderáció, zsoldoshadsereg stb.</p>	4
Források használata	<p>M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T: Megállapítja, hogy Zrínyi Miklós a törökök elleni harcra buzdított, egész életét e célnak áldozta, a hadsereg megújításában látta a megoldást, több művének központjába helyezte ezt a témát.</p>	6

	<p>T Rögzíti, hogy Zrínyi elképzelése szerint kulcsfontosságú, hogy Magyarország elsősorban saját erejéből üzze ki a törököket, külső segítség nélkül, hiszen egy másik hatalom segítsége által újra az ország függésének veszélye fenyegetne.</p> <p>T: Rögzíti, hogy Zrínyi önálló magyar zsoldoshadsereg felállítását tartja szükségesnek.</p>	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M: Bemutatja Zrínyi Miklós elképzeléseit a török kiűzésével kapcsolatban.</p> <p>T: Rögzíti, hogy Zrínyi Miklós szerint a török kiűzését az országnak önerőből kell megvalósítania (oka: a Habsburgok birodalmi törekvéseitől való félelem).</p> <p>T: Rögzíti, hogy Zrínyi minden intézkedése és politikai karrierje a török-kérdés megoldására irányult. Megemlíti, hogy a család birtokainak egy része hódoltsági területen feküdt, így gazdasági érdeke is sürgette a kiűzést.</p> <p>T: Megállapítja, hogy Zrínyi nagy hangsúlyt fektetett az önálló hadsereg kialakítására (képzett tisztek, zsoldoshadsereg megfelelő felszereltséggel). A kor modern hadseregének működési elveiről, illetve tisztjeinek viselkedéséről ír a <i>Tábori kis tracta</i>, illetve <i>Vitéz hadnagy</i> című műveiben.</p> <p>T: Megemlítheti, hogy a <i>Szigeti veszedelem</i> című művében dédapjának állít emléket és a törökellenes harc hőseként állít példát személyében a nemzet elé. A <i>Mátyás király életéről való elmélkedése</i> című művében pedig bírálja a Habsburgok törökellenes politikáját.</p> <p>T: Kiemeli, hogy Zrínyi fontosnak tartotta a belső megosztottság felszámolását, pénzügyi alapok megteremtését a hadsereg felállításához, a közigazgatás korszerűsítését. Zrínyi Miklós a magyarság összefogását szorgalmazta a törökkel szemben, csak így látta megvalósíthatónak a török kiűzését.</p> <p>T: A sikeres kiűzést követően egyfajta dunai konföderációt képzelt el az esetlegesen fellépő hatalmi vákuum kitöltésére.</p>	8
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	2
Összpontszám:	Osztószám: 4	28
Elérhető vizsgapontszám: 7		

19. A következő feladat a Habsburg Birodalom nemzetiségeinek törekvéseire vonatkozik. A források és saját ismeretei alapján mutassa be a bécsi udvar, illetve a magyar politikai vezetés viszonyát a nemzetiségekhez a XIX. század első felében!

Válaszában térjen ki a nemzetiségek törekvéseire a forradalom és szabadságharc idején!
(hosszú)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák alapvetően a nemzetiségek helyzetéről és törekvéseiről ír, kiemelve a bécsi udvarral és a magyar politikai vezetéssel való viszonyát a reformkor, illetve az az 1848/49-es forradalom és szabadságharc idején.	8
Tájékozódás térben és időben	M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T: Rögzíti, hogy a nemzetiségek a történelmi Magyarország területén élnek (Magyarország, Erdély, Határőrvidék), ami ebben az időszakban a Habsburg Birodalom része volt. Emellett utal a téma időbeliségére: az események a XIX. század első felében zajlanak (főbb események: I. Ferenc uralkodási ideje: 1792-1835, V. Ferdinánd uralkodási ideje: 1835-1848, reformkor: 1825/1830-1848, a magyar lesz a hivatalos államnyelv: 1844, magyar forradalom és szabadságharc: 1848-1849).	4
Szaknyelv alkalmazása	M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T: Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. népcsoport, etnikum, országgyűlés, reformkor, szabadságharc, csonka társadalom, nemzeti törekvések, nemzetgyűlés, nemzetiség, oktrojált alkotmány, kollektív jogok, uralkodó, nyelvhasználat joga, kormány, bán, forradalom, területi autonómia, egy politikai nemzet koncepció	6
Források használata	M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T: Az első szöveges forrás alapján ír Kossuth hozzáállásáról a nemzetiségekkel kapcsolatban. Megállapítja, hogy a magyar törekvések miatt sem engedett sokáig a nemzetiségek nyomásának, magyar nemzetállamban gondolkodott a magyar politikus. T: Rögzíti, hogy a nemzetiségek külön csoportokban éltek, és ebben az időben erősödött meg köreikben a nacionalizmus. T: A második szöveges forrás alapján leírja, hogy az 1844-es törvény nemzetiségeket sértő rendelkezéseket tartalmazott (pl. kötelező magyar nyelvoktatás). Megállapítja, hogy ez nem elégítette ki a nemzetiségek törekvéseit, elleneztek az egy politikai nemzet koncepcióját és az „erőszakos magyarosítást”. T: A kördiagram alapján megállapítja, hogy Magyarországon a magyarság csak relatív többségben volt, azaz nem érte el az 50%-ot. Kiemeli a három legnépesebb nemzetiséget a magyar után: román, szlovák, német.	10

<p>Eseményeket alakító tényezők feltárása</p>	<p>M: A diák bemutatja a nemzetiségek helyzetét és törekvéseit a XIX. század első felében, valamint elemzi a bécsi udvarral és a magyar vezetéssel való viszonyukat.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a XVIII. század alatt a magyar népesség aránya csökkent a társadalomban, megállapítja, hogy ez a betelepítések/bevándorlások miatt történt.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a nemzetiségek külön csoportokban éltek (kollektív jogokkal nem rendelkeztek), és ebben az időben erősödött meg köreikben a nacionalizmus (megfogalmazták politikai programjukat: egyenjogúsítás, nagyfokú területi autonómia). Megállapítja, hogy csonka társadalomról beszélünk, ezért a nemzetiségek többségét a jobbágyság alkotta, illetve csak vékony értelmiségi/nemesi/egyházi réteggel rendelkezett (egyedüli kivételt Horvátország jelentett, akivel Magyarország 1848-ig perszonáluniós viszonyban állt, élén a horvát bán állt).</p> <p>T: Megállapítja, hogy a magyarokkal való viszony először az egy politikai nemzet koncepciójának megjelenésével és a magyar hivatalos államnyelvvé tételével (1844) romlott meg.</p> <p>T: Rögzíti, hogy az áprilisi törvényeket (1848) pozitívan fogadták (rájuk is vonatkozott a jobbágyszabadítás és a jogkiterjesztés).</p> <p>T: Leírja, hogy a nemzetiségek gyűléseket tartottak 1848-ban (Balázsfalva – román nemzetgyűlés; Karlóca – szerb nemzetgyűlés; Liptószentmiklós – szlovák nemzetgyűlés). Nemzeti követeléseiket itt fogalmazták meg (nyelvhasználat joga, területi autonómia, saját nemzetgyűlés tartása). Ezeket a magyar állam elutasította, azonban a bécsi udvar számos ígérettel maga mellé állította a nemzetiségeket.</p> <p>T: Megállapítja, hogy a magyarok azért nem engedtek a nemzetiségek törekvéseinek, mert saját nemzetállamot akartak kiépíteni, melynek része a nemzetiségek asszimilációja.</p> <p>T: Megállapítja, hogy a szabadságharcban a nemzetiségek a magyarok ellen harcoltak (románok Erdélyben, Jellasics vezette horvát csapatok támadása 1848 szeptemberében), mert a Habsburgok autonómiát ígértek nekik.</p> <p>T: Megjegyzi, hogy a Habsburgok a nemzetiségeket kihasználták, hogy leverjék a magyar szabadságharcot.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a kápolnai csata után Ferenc József 1849-ben kiadta az olmützi ún. oktrojált (kikényszerített) alkotmányt, melyben a nemzetiségnek nem adta meg a birodalmon belüli önállóságot, amit korábban ígért nekik. A nemzetiségek egy része az olmützi alkotmány után szembekerült a Habsburgokkal.</p> <p>T: Leírja, hogy a magyarokkal való tárgyalások a tavaszi</p>	<p>12</p>
--	---	-----------

	<p>hadjárat után kezdődtek meg: a szerbekkel elakadtak a tárgyalások, ellenben a románokkal létrejött egy megállapodás (magyar-román megbékélési tervezet aláírása).</p> <p>T: Megemlíti, hogy 1849 júliusában (a Függetlenségi Nyilatkozat kiadása és Magyarország függetlenségének kikiáltása után) fogadta el a kormány a nemzetiségi törvényt (széleskörű nyelvhasználat). Érdemi változást ez már nem jelentett a nemzetiségek és a magyarok viszonya között a szabadságharc további részében.</p>	
Nyelvhelyesség, megszerkesztettség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	8
Összpontszám:	Osztószám: 3	48
Elérhető vizsgapontszám: 16		

- 20. A következő feladat a felvilágosult abszolutizmus korszakára vonatkozik Magyarországon. A források és saját ismeretei segítségével mutassa be II. József egyházpolitikáját! Válaszában térjen ki a felvilágosodás hatására valamint az egyház és az állam kapcsolatára!** (rövid)

Szempontok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák alapvetően a felvilágosult abszolutizmus szellemében uralkodó II. József egyházpolitikáját mutatja be, kitérve az egyház és az állam közötti viszony alakulására, illetve a felvilágosodás egyházpolitikára gyakorolt hatásaira	4
Tájékozódás térben és időben	<p>M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a felvilágosult abszolutista II. József 1780 és 1790 között uralkodott a Habsburg Birodalomban és a Magyar Királyságban. Emellett rögzíti a türelmi rendelet kiadásának évét: 1781.</p>	4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat.</p> <p>T: Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. türelmi rendelet, ortodox, felvilágosult abszolutizmus, felvilágosodás, szabad vallásgyakorlás, pápens, központosítás, protestantizmus, szerzetesrend, pápai bulla.</p>	4
Források használata	<p>M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.</p> <p>T: A képi forrás alapján megemlíti a fordított „Canossa-jarást”, amely VI. Pius pápa és II. József között történt. A türelmi rendelet kiadásával egy időben zárolta a pápának küldött egyházi jövedelmeket, valamint bevezette a pápai bullák ellenőrzését (placetum regium megújítása), beavatkozott az egyházi ügyekbe. Megállapítja, hogy</p>	6

	ennek volt a következménye a fordított „Canossa-járás”. T: A szöveges forrás alapján megállapítja, hogy a türelmi rendelet volt egyházpolitikájának legfontosabb eleme, amely többek között szabad(abb) vallásgyakorlatot biztosított a görögkeletiek (ortodox) és a protestánsok számára. Megállapítja, hogy a rendelet a felvilágosodás szellemében született és annak jegyeit mutatja.	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	<p>M: A diák részletesen elemzi II. József egyházpolitikáját, bemutatja annak elemeit és hatásait.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a katolicizmus és a protestantizmus ellentétei ekkor igen élesek voltak, így a kor körülményeit figyelembe véve kiemelkedően kedvezőnek számított a türelmi rendelettel (1781) kezdődő egyházpolitikája.</p> <p>T: Rögzíti, hogy hozzáállásának hátterében egyrészt a felvilágosodás eszméje állt (tolerancia), másrészt központosító törekvései, befolyásának növelése, a jozefinista állammodell megvalósítása. Fokozatosan növelte az állam befolyását az egyház felett.</p> <p>T: Rögzíti, hogy az egyház „kedvező hatásait” kívánta csupán felhasználni, így a kevésbé kedvező körülmények (pápától való függés) megszüntetésére törekedett (intézkedések: pápai bullák ellenőrzése, az egyházi jövedelmek zárolása, a vallási ünnepekbe és a papnevelésbe való beleszólás).</p> <p>T: Rögzíti, hogy a türelmi rendeletben a szabad(abb) vallásgyakorláston kívül biztosította a saját templomépítést is (100 család/település felett), engedélyezte hivatalviselésüket, valamint rendezte a vegyes házasság kérdését is.</p> <p>T: Megemlítheti, hogy a sajtórendelet révén kivette a cenzúra jogát az egyház kezéből, és egy állami felügyelet alatt álló bizottság kezébe adta.</p> <p>T: Rögzíti, hogy az egyházi vagyon felett is rendelkezni kívánt, de ehhez feltételt szabott: „cserébe” finanszírozza az egyház által elvégzett közfeladatokat (pl. oktatás, orvoslás).</p> <p>T: Megállapítja, hogy az általa haszontalannak ítélt, vagyis nem oktatással vagy betegápolással foglalkozó, szerzetesrendeket és kolostorokat feloszlatta, ami szintén a pápa ellenállását váltotta ki. Megemlítheti, hogy emellett növelte a lelkészek számát a nép körében.</p>	8
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	2
Összpontszám:	Osztószám: 4	28
Elérhető vizsgapontszám: 7		

- 21. A következő feladat a trianoni békével kapcsolatos. A források, a középiskolai történelmi atlasz, valamint a saját tudása segítségével ismertesse a béke társadalmi és gazdasági hatásait!** (hosszú)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A diák alapvetően a trianoni békeszerződésről, az új határok meghúzásából fakadó társadalmi és gazdasági hatásokról, illetve a határon túli magyarok helyzetéről ír.	8
Tér és idő	M: A diák a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi. T: Rögzíti, hogy a békeszerződéseket a franciaországi Versailles környékén található Nagy-Trianon kastélyban írták alá, ami az Osztrák-Magyar Monarchia végleges fölbonlását és a történelmi Magyarország feldarabolását eredményezte. A trianoni békeszerződést 1920. június 20-án írták alá.	4
Szaknyelv	M: A diák helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat. T: Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. békediktátum, infrastruktúra, választójog, népsűrűség, paktum, ipar, revízió, kisebbség, mezőgazdaság, irredentizmus, népszövetségi kölcsön, detronizáció.	6
Forráshasználat	M: A diák beépíti válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük. T: A szöveges forrás alapján rögzíti Apponyi Albert beszédének legfontosabb pontját, miszerint Magyarország nem volt teljesen független az I. világháború kitörésekor, így nem szabadna ekkora mértékben büntetni. Ennek fényében rávilágít a békeszerződés egyoldalúságára (békediktátumok). T: A Trianon veszteségeit ábrázoló képek alapján bemutatja a súlyos gazdasági problémákat, amelyek a harmadára csökkent országot sújtották. Az ország erőforrásai jelentős mértékben csökkentek, pl. a só teljes mértékben külföldre került. T: A táblázat alapján megállapítja, hogy a népesség nagyjából 2/3-a került határon túlra, valamint azt, hogy a határon túlra kerülő ipar egyes ágazataiban, a nyersanyagokban jelentős eltérés volt. A nyersanyagok, a termelés és a piac elszakadása egymástól gazdasági problémákhoz vezetett. T: A revíziós plakát alapján megállapítja, hogy az egész magyar társadalom csalódott volt a békeszerződés miatt, igazságtalannak tartották azt (hozzájárult a revíziós politika kialakulásához). T: A diák esszéjében felhasználja a téma atlaszban fellelhető térképeit.	10
Eseményeket alakító tényezők	M: A diák bemutatja a trianoni békeszerződésekből fakadó gazdasági és társadalmi problémákat, illetve kiemeli azok	12

	<p>következményeit és hatásait.</p> <p>T: Megállapítja, hogy a harmadára csökkent ország szinte a teljes ipari termelését elveszítette (kivéve: Budapest). A hiányzó nyersanyagok és ércek miatt a Budapest központú gép- és malomipar túlméretezetté vált.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a transzverzális vasútvonalakat (Budapest központú vasútvonalakat keresztező vonalak) elcsatolták, így a közlekedés még inkább Budapest-centrikussá vált, a pókhálószerű rendszert felváltotta a sugaras, ami nemcsak centrikusságot, hanem a fővárostól való egyre nagyobb függést eredményezett.</p> <p>T: Aránytalanná vált a gazdaság: mezőgazdasági veszteségek (pl. erdők nagy részét Magyarország elvesztette), az ipari veszteségek azonban még jelentősebbek voltak (bizonyos nyersanyagokból import vált szükségessé, egyes iparágak túlméretezettsége).</p> <p>T: Leírja, hogy a külkereskedelem átrendeződött, az ország kiszolgáltatottá vált, ezzel egy időben a kárpát-medencei országok (kisantant) elzárkóztak, Magyarország külpolitikailag elszigetelődött.</p> <p>T: Rögzíti, hogy a lakosság egyetértett Apponyi Albert véleményével, miszerint a trianoni békeszerződés igazságtalan volt Magyarországgal szemben (ami a képen is látható). Megemlíti a külföldre került magyarság problémáját: közel 3,4 millió magyar került külföldre, ez az egész magyarság 34%-a volt. Ez a nemzeti önrendelkezés jogának megsértése volt. Az elcsatolt területekről érkező menekültek komoly problémát jelentett a magyar állam számára (letelepítés, beilleszkedés, munkaerő-felesleg).</p> <p>T: Rögzíti, a fontosabb társadalmi változásokat: a nemzetiségek aránya a peremterületek elcsatolásával jelentősen csökkent (kb. 10%-ra), a vallási felekezetek összetétele is megváltozott (ortodox vallásúak aránya csökken – szerb, román területek elcsatolása miatt), a mezőgazdaságban és az iparban foglalkoztatottak korábbi aránya is módosult.</p> <p>T: Megemlíti, hogy a trianoni béke az egész Horthy-korszakot meghatározta, a revízió végig egy kimondatlan cél maradt az időszakban.</p>	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos helyesírási vagy nyelvhelyességi hibát.	8
Összpontszám:	Osztószám: 3	48
Elérhető vizsgapontszám: 16		